

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2029

Kunnanhallitus 02.12.2025 § 185
63/02.02.00/2025

Valmistelijat

Harri Korhonen, kunnanjohtaja, puh. 044 493 8304
Juho Pulkka, hallintojohtaja, puh. 040 533 1302
Teemu Laasanen, rehtori-sivistysjohtaja, puh. 044 753 0295
Markus Hartikainen, tekninen johtaja, puh. 044 753 0287

Talousarviossa vuoden 2026 teemana on "paluu arkeen" ja keskittyminen kunnan perustehtäviin. Kaavin kunta täytti vuonna 2025 kunnioitettavat 150 vuotta. Juhlavuosi sitoi osittain myös Kaavin kunnan taloudellisia- ja henkilöstöresursseja.

Kaavin kunnan taloustilanne on heikentynyt ja kunnan taseeseen on muodostunut alijäämää tilinpäätöksessä 2024, joka tulee kattaa suunnitelmavuoteen 2029 mennessä. Arvion mukaan Kaavin kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää vuoden 2025 lopussa noin 1,0 milj.€.

Keväällä 2024 kunnanhallitus nimesi työryhmän, jonka tehtävä oli etsiä keinoja talouden tasapainottamiseksi. Valtuuston hyväksymää talouden tasapainotusohjelmaa on pyritty noudattamaan mm. omaisuutta myymällä ja karsimalla toimintakuluja.

Viimeisten arvioiden mukaan Kaavin kunnan peruspalvelujen valtionosuus on edelleen negatiivinen vuonna 2026. Tähän kestävämmään tilanteeseen on kaikin mahdollisin keinoin pyritty vaikuttamaan. Vuosina 2023 ja 2024 Kaavin kunta sai harkinnanvaraista valtionosuutta heikentyneen taloustilanteen vuoksi. Hakemus harkinnanvaraisesta valtionosuudesta vuodelle 2025 on myös jätetty syksyn aikana.

Kesällä 2025 tavoiteltiin että kunnan talous olisi tasapainossa talousarviovuonna 2026 eli tulos olisi +/- 0. Tätä tavoiteltiin sekä raamibudjetissa että talousarvion laadinnan yhteydessä syksyn 2025 aikana.

Kaavin kunnan vuoden 2026 talousarvio on laadittu alijäämäiseksi noin 50 000 €. Talousarvio sisältää mm. koko henkilöstön lomautuksen vuoden 2026 aikana sekä omaisuuden myyntiä jatketaan. Lomautuksen täytäntöönpano edellyttää erillistä päätöksentekoa. Mahdollinen lomautus aiheuttaa palvelutason laskua kaikilla toimialoilla.

Metsän myyntituloa on korotettu 200 000 €:oon, joka on yli kestävän hakkuutuoton. Perintövaroja kohdennetaan eläkeläisten kuntosalietuun, haja-asutusalueen palveluliikenteeseen sekä yhdistysten ja järjestöjen avustamiseen.

Talousarviolla turvataan kuitenkin kaikkien lakisääteisten palvelujen tuottaminen määräysten ja asetusten mukaisesti. Suurimmat menoerät kohdistuvat varhaiskasvatukseen sekä perusopetukseen. Talousarviossa on myös määrärahat tekniseen, ympäristötoimeen sekä hallintoon. Talousarviolla turvataan kuitenkin kaikkien lakisääteisten palvelujen tuottaminen määräysten ja mitoitusten mukaisesti. Kaikilla toimialoilla sopeudutaan peruspalvelujen tehokkaaseen tuottamiseen pienenevällä resurssilla.

Elinvoimaa edistetään mm. Uudenkylän teollisuusalueen infra hankkeen myötä. Elinvoima toimikunnan uusitulla kokoonpanolla ja selkeällä toimeksiannolla tavoitellaan täysin uutta elinvoimaa. Kaavin kunnan korkea työttömyysaste haastaa ko. sektoria monin tavoin ja eri toimijoiden yhteistyön tiivistäminen on keskeisessä asemassa.

Kunnan omistamien kiinteistöjen osalta entisen palvelukeskus kiinteistön tulevaisuus haastaa talousarviovuonna.

Investoinneissa merkittävin panostus kohdistuu Uudenkylän teollisuusalueen infrahankkeeseen. Infrahankkeen toteuttamiseen on saatu avustusta joka kattaa koko investoinnista yli puolet.

Vertailu 2024 – 2026 (ulkoiset erät)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	1 753 773	2 155 950	1 391 800
Toimintakulut	7 627 089	7 679 760	7 173 520
Verotulot	6 515 785	6 286 000	6 673 000
Valtionosuudet	- 284 867	- 408 538	- 125 730
Tulos	- 582 289	- 433 338	- 28 000

Valtionosuus 2024 sisältää harkinnanvaraista valtionosuutta 250 000 €. Talousarvion 2025 luvuissa ei ole huomioitu talousarviomuutoksia.

Tilinpäätöksessä 2024 kunnan taseeseen muodostui kumulatiivista alijäämää, joka on saatava katettua vuoden 2029 loppuun mennessä. Taloussuunnitelma vuosina 2026 – 2029 talouden tasapainoa haetaan tarvittaessa omaisuuden myynnillä, taksojen tarkistuksilla, panostamalla elinvoimaan ja tehostamalla toimintatapoja. Myös valtionosuus järjestelmällä tulee olemaan erityinen vaikutus talouteen suunnitelmavuosina 2026 - 2029. Tämän hetkisen arvion mukaan negatiivinen valtionosuus lähestyisi nolla tasoa.

Kuntalaki 110 § Talousarvio ja -suunnitelma:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

*Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. **Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.** Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä*

toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. [\(21.5.2021/419\)](#)

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Vaikutusten arviointi	Päätös tukee kuntastrategian päätavoitetta seitsemän: Kuntatalous on tasapainossa.
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus 1) hyväksyy omalta osaltaan talousarvion 2026 sekä taloussuunnitelman vuosille 2026 - 2029 2) esittää talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026 - 2029 valtuustolle hyväksyttäväksi.
Päätös	Keskustelun kuluessa talousarviokirjaan tehtiin seuraavia muutoksia tai täsmennyksiä: Sivu 11; korjataan perintövarojen käyttöä koskevaa tekstiosiota Sivu 27; korjataan perintövarojen käyttöä koskevaa tekstiosiota. Sivu 60; investointiosa; tekninen ja ympäristölautakunta, yhdistetään kiinteistöjen korjaukset ja suunnittelut, määrärahavaraus 20 000 euroa. Sivu 60; investointiosa; kadut tiet torit, katujen peruskorjaussuunnitelmat, määrärahavaraus 20 000 euroa. Sivu 60; investointiosa; kadut tiet, torit, katujen asfaltointi 0 euroa. Investointien vähennys yhteensä 70 000 €, teksti osuudet korjataan vastaamaan määrärahamuutoksia, katualueiden investointeihin kartoitus mahdollisiin avustuksiin Sivu 65; luottamushenkilöiden palkkiot; Jukka Tirkkonen esitti, että luottamushenkilöiden kokouspalkkiot puolitetaan vuodelta 2026. Tomi Ruokolainen kannatti esitystä. Suoritettiin äänestys, pohjaesitys oli jaa ja Jukka Tirkkosen esitys ei. Äänestys: Hilka Tiilikainen jaa, Ari Räsänen jaa, Elvi Heikkinen jaa, Marja-Leena Räsänen äänesti tyhjää, Tomi Ruokolainen ei, Jukka Tirkkonen ei, Satu Viljamaa-Dirks jaa. Puheenjohtaja totesi että pohjaesitys tuli päätökseksi. Jukka Tirkkonen jätti päätöksestä eriävän mielipiteen. Jukka Tirkkonen esitti, että pudotetaan puheenjohtajien vuosipalkkioita 25 %. Esitystä ei kannatettu.

Näiden lisäksi kunnanhallitus valtuutti kunnanjohtajan tekemään teknisiä korjauksia ja täydennyksiä talousarviokirjaan.

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan esityksen edellä mainituilla lisäyksillä tai korjauksilla talousarviokirjaan.

Toimenpiteet ja otteet valtuusto